

Rozdział

8

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie

KIERUNKI DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ

Zadania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów i warunków korzystania ze środowiska zostały wymienione w art. 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 44/2007, poz. 287 z późn. zm.) oraz kilkunastu innych ustawach i przepisach szczególnych. Celem działań kontrolnych jest ocena przestrzegania przepisów ochrony środowiska oraz mobilizowanie do usuwania naruszeń w tym zakresie. Egzekwowanie przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska pozwala na zachowanie odpowiednich standardów jakości środowiska. Zadania kontrolne realizowane są poprzez wykonywanie kontroli na terenie podmiotów prowadzących działalność oraz kontroli bez wyjazdu w teren – na podstawie dokumentacji przekazywanej do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie. Opracowywany jest roczny plan kontroli zawierający określone cele kontroli na dany rok oraz plany kwartalne obejmujące listę podmiotów wytypowanych do kontroli.

Przy wyborze celów kontrolnych na 2011 rok uwzględniono: opracowanie o kierunkach działania organów Inspekcji Ochrony Środowiska na lata 2007-2013 oraz wytyczne do planowania ich działalności w 2011 r., zatwierdzone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jak również założenia Traktatu Akcesyjnego – Środowisko naturalne. Dokonana została również ocena podstawowych problemów środowiskowych na terenie województwa oraz stanu przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez kontrolowane podmioty. Na podstawie analizy przedstawionych wyżej materiałów oraz możliwości kontrolnych Inspektoratu ustalono ostatecznie 16 celów kontrolnych na 2011 rok.

Poza kontrolami planowymi podejmowane były także pozaplanowe działania kontrolne na wniosek m.in.: GIOŚ, wojewody, organów samorządowych oraz obywateli.

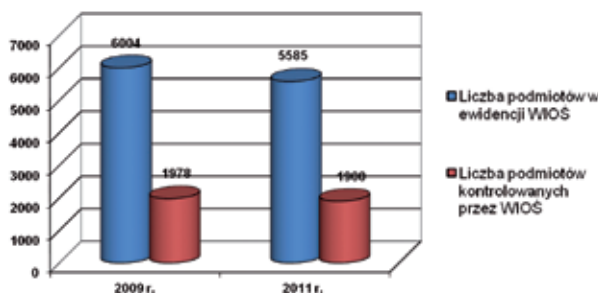
Na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska przeprowadzono trzy cykle kontrolne:

- ocenę realizacji ujętego w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 zadania: zaprzestanie użyt-

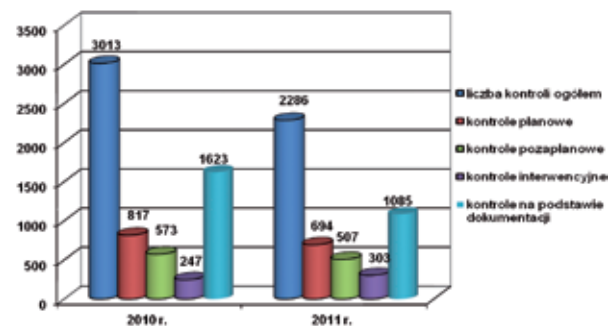
kowania instalacji i urządzeń zawierających PCB; dekontaminacja i unieszkodliwianie PCB na terenie województwa małopolskiego,

- ogólnokrajowy cykl kontrolny podmiotów prowadzących odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji,
- ocenę wykonania zadań KPOŚK przez aglomeracje $\geq 15\ 000$ RLM, które miały osiągnąć oczekiwany efekt do dnia 31.12.2010 r. oraz dla niektórych aglomeracji $<15\ 000$ RLM odprowadzających ścieki do rzek Przymorza i wód Bałtyku.

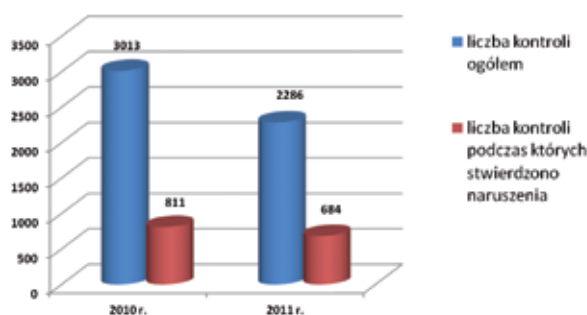
W ewidencji z 2011 r. zarejestrowano 5 585 zakładów. W porównaniu z rokiem 2010 ilość ta zmalała o 419,

Wykres 8.1. Liczba podmiotów kontrolowanych przez WIOŚ w Krakowie w latach 2010-2011

Wykres 8.2. Liczba kontroli przeprowadzonych przez Inspektorat w 2011 roku

Wykres 8.3. Liczba kontroli z naruszeniami przepisów w latach 2010–2011

tj. około 7%. Skontrolowano 1 900 użytkowników środowiska (spadek o 4% w stosunku do roku ubiegłego). Liczba podmiotów objętych kontrolą w odniesieniu do ogólnej liczby zakładów w ewidencji stanowiła 34% (wykres 8.1).

Przeprowadzono 2 286 kontroli, w tym w terenie 694 kontrole planowane i 507 pozaplanowych, w tym 303 kontrole interwencyjne oraz 1 085 kontroli na podstawie dokumentacji przekazywanej do Inspektoratu (wykres 8.2).

Pomiary kontrolne i badania zostały wykonane podczas 209 kontroli (niewielki wzrost w stosunku do ubiegłego roku), co stanowiło 17,4% kontroli przeprowadzonych w terenie. Zarówno liczba kontroli, podczas których stwierdzono naruszenia w 2011 r., jak i wyrażony w procentach stosunek kontroli, w których stwierdzono naruszenia do liczby wszystkich kontroli uległy obniżeniu w stosunku do roku 2010, co świadczy o poprawie stanu przestrzegania przepisów ochrony środowiska (wykres 8.3.)

W tabeli 8.1 przedstawiono szczegółową informację dotyczącą wyników kontroli planowych przeprowadzonych w ramach realizacji konkretnych celów kontrolnych.

Wskaźnikiem charakteryzującym stan przestrzegania przepisów ochrony środowiska jest procent liczby zakładów, w których stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska, do liczby zakładów skontrolowanych (tabela 8.1). Najmniej uchybień stwierdzono podczas kontroli przestrzegania: przepisów w zakładach zlokalizowanych na obszarach zagrożonych wg oceny jakości powietrza z uwagi na emisję PM10 i B(a)P, wymagań ustawy o substancjach i preparatach chemicznych oraz jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalacje w ramach Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń. Najwięcej naruszeń stwierdzono w zakresie: przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje objęte pozwoleniami zintegrowanymi oraz wymagań ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

W porównaniu z rokiem 2010 nastąpiła poprawa w wywiązywaniu się przez przedsiębiorców z obowiązku recyklingu i odzysku odpadów opakowaniowych (we własnym zakresie lub poprzez organizacje odzysku), jak

również w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych. W gminach sukcesywnie buduje się lub rozbudowuje i modernizuje oczyszczalnie ścieków komunalnych, powstają nowe projekty rozbudowy sieci kanalizacyjnej, co skutkuje większą ilością gospodarstw podłączonych do kanalizacji. Większość podmiotów wykonuje wymagane pozwoleniem analizy odprowadzanych ścieków. W 2011 roku kolejne małe obiekty ze względu na przeciążenie, brak nadzoru i przestarzałe technologie oczyszczania zostały zlikwidowane, a sieć kanalizacji gminnej włączona do aglomeracji. W wyniku realizacji zarządzeń pokontrolnych, wydanych po przeprowadzonych kontrolach w terenie i automonitoringowych w latach 2010–2011, zwiększyła się ilość badań jakości ścieków wykonywanych przez jednostki akredytowane oraz przesyłanych na wzorach zgodnych z rozporządzeniem Ministra Środowiska.

Wystąpiła również znaczna mobilizacja podmiotów podejmujących działania inwestycyjne w kierunku dostosowania eksploatowanych instalacji energetycznego spalania paliw do wymogów dyrektywy 2001/80/WE, tj. ograniczenia emisji SO₂ i NO_x. Dotyczy to zwłaszcza operatorów instalacji, które do tej pory nie wyposażono w instalacje odsiarczania i odazotowania spalin. Obowiązujące dotychczas standardy w zakresie stężeń SO₂ są jeszcze możliwe do dotrzymania tylko dzięki spalaniu paliw o niskiej zawartości siarki. Zaobserwowano również stale wzrastający (obecnie nawet do 30%) udział biomasy w tradycyjnie stosowanym paliwie węglowym.

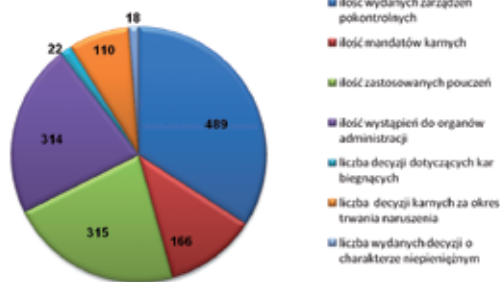
Nadal występują naruszenia w jakości przekazywanych do Inspektoratu danych pod względem ich wiarygodności i kompletności w sprawozdaniach PRTR. Istotnym problemem pod względem technicznego spełnienia standardów w zakresie bezpiecznej eksploatacji są stacje paliw zlokalizowane na terenie byłych SKR, PGR, gminnych baz sprzętu zmechanizowanego itp. Część tych obiektów (ok. 20%) została sprzedana nowym właścicielom, którzy obecnie poddają je modernizacji. Jest też pewna grupa obiektów, która wymaga likwidacji, ponieważ nie spełniają one żadnych warunków bezpiecznej eksploatacji i stanowią poważne zagrożenie dla środowiska. Modernizacja opisanych wyżej stacji paliw wymaga praktycznie wymiany wszystkich instalacji od zbiorników magazynowych paliwa po dystrybutory sprzedaży detalicznej, zainstalowania systemu hermetyzacyjnego rozładunku i dystrybucji paliwa, instalacji do monitorowania przestrzeni wewnątrz zbiorników, instalacji do monitorowania wód gruntowych, zainstalowania zbieraczy liniowych wód opadowych i urządzeń oczyszczania wód opadowych, przebudowy i uszczelnienia pola tankowania pojazdów oraz wielu innych prac dostosowawczych.

Utrzymującym się od lat dużym problemem związanym z nielegalnym demontażem pojazdów, urządzeń elektrycznych i elektronicznych jest działalność tzw. szarej strefy. Przyczyną tego stanu rzeczy mogą być zbyt wysokie koszty zalegalizowania tego typu działalności. Zauważalny jest proceder prowadzenia ww. demontażu przez osoby fizyczne nie mające zgłoszonej działalności gospodarczej.

Nadal największą uciążliwość w zakresie emisji hałasu stanowią hałasy przemysłowe, w szczególności niewielkie

Tabela 8.1. Zadania kontrolne zrealizowane w 2011 r. w ramach planu rocznego

Cel kontroli	Liczba kontroli	skontrolowa- nych	w tym: bez uwag	w których stwierdzono naruszenie wymagań	kol. 5 /kol. 3 [%]	Liczba zakładów				
						2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6					
1. Ocena realizacji zadań określonych dla Polski w Traktacie Akcesyjnym	6	6	6	0	0					
2. Ocena przestrzegania przepisów w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych z punktowych źródeł komunalnych	120	115	77	38	33,0					
3. Ocena przestrzegania przepisów w zakładach zlokalizowanych na obszarach zagrożonych wg oceny jakości powietrza z uwagi na emisję PM10 i B(a)P	18	18	18	0	0					
4. Ocena realizacji zadań ujętych w KPGO 2014 w zakresie likwidacji mogilników	0	0	0	0	0					
5. Ocena jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalacje w ramach Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń	40	40	35	5	12,5					
6. Ocena przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje objęte pozwoleniami zintegrowanymi	70	64	29	36	55,4					
7. Ocena zgodności wyrobów z zasadniczymi wymaganiami	54	54	35	19	35,0					
8. Ocena przestrzegania przepisów w zakresie gospodarki ściekowej (w tym obowiązujących dyrektyw)	220	218	150	68	31,2					
9. Ocena przestrzegania przepisów w zakresie ochrony powietrza (w tym: monitorowanie i kontrolowanie jakości paliw, duże źródła spalania paliw, substancje zubożające warstwę ozonową, emisja lotnych związków organicznych)	238	238	132	106	44,5					
10. Ocena przestrzegania przepisów dot. postępowania z odpadami (w tym: przemieszczanie odpadów, opakowania, opłata produktowa i depozytowa, składowiska, oleje odpadowe, PCB, azbest, spalanie i współspalanie odpadów, osady ściekowe)	445	433	243	195	45,0					
11. Ocena przestrzegania wymagań ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	63	63	37	25	39,7					
12. Ocena przestrzegania wymagań ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	42	42	19	23	55,0					
13. Ocena przestrzegania wymagań ustawy o bateriach i akumulatorach	21	21	12	9	42,8					
14. Ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu i promieniowania elektromagnetycznego	51	51	44	7	14,0					
15. Ocena realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania poważnym awariom	51	43	37	6	14,0					
16. Ocena przestrzegania wymagań ustawy o substancjach i preparatach chemicznych	61	61	60	1	1,6					

Wykres 8.4. Struktura działań pokontrolnych

podmioty, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej objętej ochroną akustyczną. W mniejszym stopniu dotyczy to dużych zakładów. Poważnym problemem w zakresie ochrony klimatu akustycznego pozostają źródła infrastruktury drogowej, tj. głównie drogi krajowe zarówno w obrębie centrów miast, jak i poza nimi. Narastającym problemem są hałasy komunalne, głównie zewnętrzne urządzenia chłodnicze i klimatyzacyjne pracujące przez całą dobę. Przyczyn powyższego stanu należy upatrywać przede wszystkim w niewłaściwej lokalizacji podmiotów uciążliwych w bliskim sąsiedztwie terenów chronionych.

Inspekcja Ochrony Środowiska jest wyposażona w szeroki zakres instrumentów wymuszających przestrzeganie przepisów ochrony środowiska.

Zestawienie rodzajów działań pokontrolnych z kontroli przeprowadzonych w 2011 r. zobrazowano na wykresie 8.4.

Jednym z instrumentów postępowania pokontrolnego są kary pieniężne ponoszone za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska ustalonych właściwą decyzją. Zgodnie z procedurą ich wymierzania są to kary bieżące (godzinowe lub dobowe) a następnie po ustaniu naruszenia lub po zakończeniu roku kalendarzowego ustalane są kary za czas trwania naruszenia. Przepisy umożliwiają odroczenie na okres 5 lat terminu płatności kary pod warunkiem realizacji przedsięwzięcia, które zapewni usunięcie przyczyn jej naliczenia.

Oddzielną grupę stanowią kary pieniężne kwotowe, których wysokość określona jest ustawowo i wymierzone są za naruszenie przepisów ustawy o odpadach, związanych z międzynarodowym przemieszczaniem odpadów, ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, nielegalnym demontażem pojazdów.

W 2011 roku wydano 22 decyzje wymierzające kary bieżące, tj. mniej niż w roku poprzednim (27 decyzji), spadła także ilość decyzji wymierzających kary za wprowadzanie ścieków z naruszeniem warunków, emisję zanieczyszczeń do powietrza oraz za składowanie odpadów (wykres 8.5).

Małopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wymierzył w 2011 roku kary za okres, w którym trwało naruszenie na łączną kwotę 4 021 083,97 zł, na które złożyło się:

- 67 decyzji za wprowadzanie ścieków nieodpowiadających wymaganym warunkom na kwotę 3 697 224,19 zł,
- 1 decyzję za przekroczenie dopuszczalnej ilości wprowadzanych do powietrza gazów lub pyłów na kwotę 34 301,09 zł,
- 8 decyzji za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu na kwotę 70 178,84 zł,
- 1 decyzję za magazynowanie lub składowanie odpadów na kwotę 4 379,85 zł,
- 13 decyzji za nieprzestrzeganie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach na kwotę 80 000 zł,
- 13 decyzji za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na kwotę 65 000 zł,
- 5 decyzji za naruszenie przepisów dot. PRTR na kwotę 45 000 zł,
- 2 decyzje za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji na kwotę 25 000 zł.

W omawianym roku nastąpił wzrost ilości wymierzanych kar pieniężnych o ponad 15%, szczególnie za wprowadzanie ścieków, naruszenie przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz naruszenie przepisów dot. PRTR (wykres 8.6). Natomiast znacznie spadła wartość kwotowa wymierzonych kar szczególnie za magazynowanie odpadów, wprowadzanie ścieków i naruszanie przepisów w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (tabela 8.2).

Oprócz nakładania sankcji o charakterze pieniężnym do podstawowych działań dyscyplinujących należą także:

- zarządzenia pokontrolne,
- decyzje administracyjne, wstrzymujące działalność powodującą naruszenie wymagań ochrony środowiska (pod warunkami określonymi w przepisach) lub ustalające termin usunięcia naruszenia,
- zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przeciwko środowisku, wnioski do sądów lub do organów administracji publicznej,
- mandaty karne,
- pouczenia.

W 2011 roku wydano 489 zarządzeń pokontrolnych, z czego zrealizowano w całości 319 zarządzeń, 45 nie wykonano. W 125 przypadkach termin wykonania wszystkich punktów zarządzeń przypada na 2012 rok.

Nałożono 166 mandatów na łączną kwotę 49 200 zł. w tym najwięcej za wykroczenia dot. naruszenia przepisów ustawy o odpadach.

Mniej dotkliwą karą jest zastosowanie pouczenia osób naruszających przepisy, skorzystano z tej formy kary w 315 przypadkach.

W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa skierowano 2 wnioski do organów ścigania i 9 wniosków do sądów.

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska dają możliwość wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska wydania decyzji wstrzymującej eksploatację in-

stalacji lub wyznaczającej termin usunięcia naruszenia. Wydano 2 decyzje wstrzymujące eksploatację instalacji oraz 15 decyzji wyznaczających termin usunięcia naruszeń lub zaniedbań (wykres 8.7).

Zgodnie z ustawą o Inspekcji Ochrony Środowiska wystosowano 114 wystąpień do administracji rządowej i 200 wystąpień do administracji samorządowej informujących o ustaleniach kontroli oraz wnioskujących o podjęcie działań należących do kompetencji tych organów.

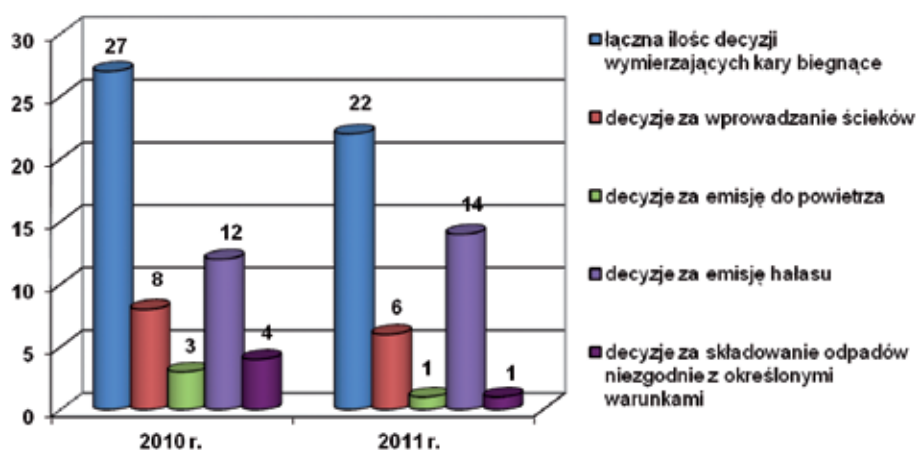
PRZECIWDZIAŁANIE POWAŻNYM AWARIOM

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii obejmował 96 zakładów, w tym: 9 zakładów zakwalifikowanych do grupy o dużym ryzyku (ZDR), 6 zakładów zakwalifikowanych do grupy o zwiększonym ryzyku (ZZR) oraz 81 pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie. W stosunku do roku 2010 liczba ZDR zmniejszyła się o 2, liczba ZZR nie uległa zmianie, liczba PSPA (pozostałe) wzrosła o 12.

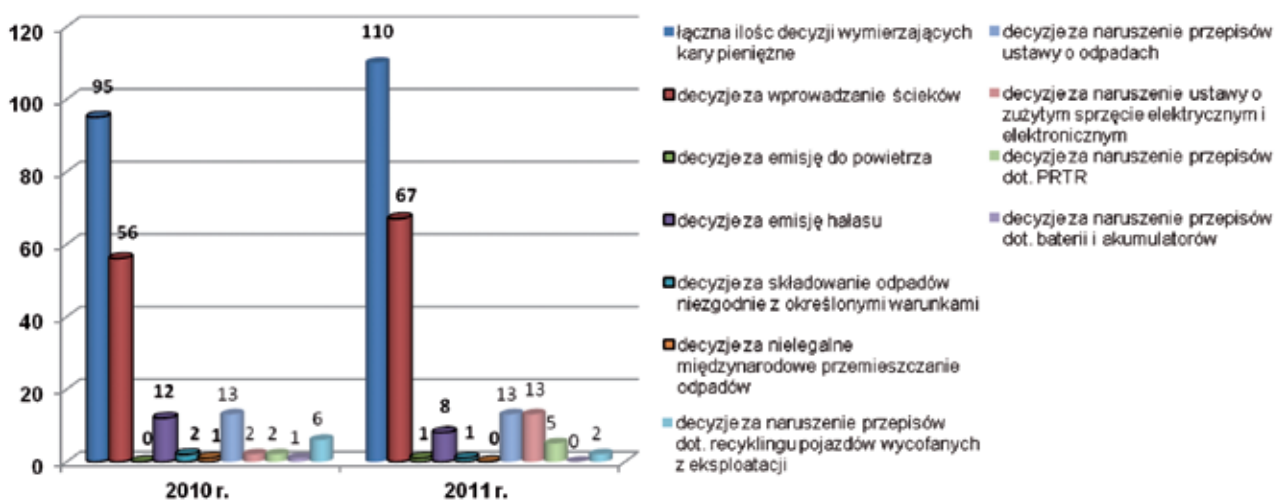
W ramach działań pokontrolnych wydano 9 zarządzeń pokontrolnych, skierowano 1 wystąpienie do organu administracji samorządowej i 3 wystąpienia do administracji rządowej informujące o naruszeniach, nałożono mandaty karne w 2 przypadkach, na łączną kwotę 700 zł, udzielono 6 pouczeń.

Wydano 1 decyzję nakazującą AERO - BW J. Buchta Spółka Jawna w Chrzanowie przeprowadzenie badań gruntu wokół zakładu zanieczyszczonego na skutek pożaru i wycieku substancji chemicznych.

Przeprowadzono 73 kontrole nietypowe dotyczące: analizy dokumentów przekazanych przez zakład w celu weryfikacji wykazu zawierającego dane o rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznych w ZDR, opiniowania studium i planów zagospodarowania przestrzennego gmin, rozpoznania zgłoszenia dotyczącego zanieczyszczenia środowiska, w tym poważnej awarii, z nieustalonym sprawcą zdarzenia, opiniowania raportu o bezpieczeństwie na podstawie przekazanych opracowań (dokumentów).

Wykres 8.5. Struktura decyzji wymierzających kary biegnące

Wykres 8.6. Struktura decyzji wymierzających kary pieniężne

Tabela 8.2. Struktura i wysokość kar za okres trwania naruszenia

Decyzje za	Wysokość kary za okres trwania naruszenia [tys. zł]	
	Rok 2010	Rok 2011
wprowadzanie do wód lub ziemi ścieków nieodpowiadających wymaganym warunkom	6038,23	3697,22
przekroczenie dopuszczalnej ilości wprowadzanych do powietrza gazów lub pyłów	0	34,30
przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu	86,2	70,17
magazynowanie lub składowanie odpadów	1196,58	4,38
nieprzestrzeganie przepisów w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów	20,00	0
nieprzestrzeganie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach	100,00	80,00
nieprzestrzeganie przepisów w zakresie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	10,00	65,00
na podstawie art. 236 d ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska	20,00	45,00
nieprzestrzeganie przepisów w zakresie baterii i akumulatorów	5,00	0
nieprzestrzeganie przepisów w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	60,00	25,00
łącznie kwota	7536,01	4021,07

W roku 2011 zarejestrowano informacje o wystąpieniu 13 zdarzeń, które w uzgodnieniu z GIOŚ zostały wpisane do bazy danych Ekoawarie. Spośród nich, 3 zdarzenia spełniły kryteria rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska:

- w dniu 11.08.2011 r. na terenie zakładów Azotowych w Tarnowie-Mościcach S.A miała miejsce poważna awaria przemysłowa – na stoku Nitrozy. Bezpośrednią przyczyną awarii spowodowanej niekontrolowanym wydostaniem się nitrozy z autocysterny było powstanie ciśnienia poduszki gazowej w autocysternie podczas załadunku nitrozy, spowodowane najprawdopodobniej brakiem otwarcia zaworu odwietrzającego na autocysternie przed rozpoczęciem procesu załadunku. W wyniku tej awarii zginęła 1 osoba i 1 została ranna;
- w dniu 26.05.2011 r. na terenie AERO-BW J. Buchta Spółka Jawna w Chrzanowie, firmy prowadzącej działalność usługową polegającą na konfekcjonowaniu wyrobów aerozolowych kosmetycznych oraz z grupy artykułów gospodarstwa domowego wybuchł pożar, w wyniku którego główny budynek zakładu został całkowicie zniszczony;
- w dniu 04.06.2011 r. na terenie zakładu „CEDROB” Spółka Akcyjna – zakład w Niepołomicach miał miejsce wyciek amoniaku z panelu chłodniczego „wanny schładzania wosku”. Według ustaleń PSP wyciekło około 2 kg amoniaku. Nie włączył się alarm w pomieszczeniach woskowania. Pracownicy zostali na czas ewakuowani. Jednak niektórzy pracownicy samowolnie powrócili do pomieszczeń produkcyjnych.

W związku z powyższym w 1 przypadku pobrano próbki do badań laboratoryjnych; 5 próbek gruntu (gleby) – w 4 próbkach stwierdzono przekroczenia oraz 4 próbki powietrza, w których nie stwierdzono przekroczeń.

W WIOŚ w Krakowie systematycznie uzupełniane są następujące bazy i rejestry:

- rejestr Potencjalnych Sprawców Poważnych Awarii (PSPA) – baza służąca do rejestracji zakładów ZDR (Zakład Dużego Ryzyka) i ZZR (Zakład Zwiększonego Ryzyka), a także PSPA (Potencjalni Sprawcy Poważnych Awarii),
- rejestr poważnych awarii – baza „EKOAWARIE”. Zebrane informacje przekazywane są na bieżąco do centralnej Bazy Danych „EKOAWARIE” w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska,
- rejestr zakładów mogących spowodować poważną awarię (informacje o zakładach ZZR i ZDR) – baza danych „SPIRS-PL” (SPIRS – Seveso Plants Information Retrieval System) – służąca do zbierania informacji o zakładach, na terenie których są magazynowane, przetwarzane i/lub wytwarzane substancje niebezpieczne, wymienione w Dyrektywie Seveso II (Dyrektywa UE 96/82/EC). Wprowadzane do tej bazy dane są przekazywane, za pośrednictwem Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, do odpowiednich organów Unii Europejskiej,
- rejestr poważnych awarii – baza: „MARS-PL” (MARS – Major Accident Reporting System) – służy do prowadzenia rejestru awarii, które wydarzyły się na terenie zakładów, w których są magazynowane, przetwarzane i/lub wytwarzane substancje niebezpieczne, wymienione w Dyrektywie Seveso II (Dyrektywa UE 96/82/EC) (ZDR i ZZR). Wykorzystywana jest do tworzenia raportów o awariach, pod kątem zgłaszania ich do Komisji Europejskiej.

KONTROLA RYNKU

Podczas 55 kontroli spełniania przez wyroby zasadniczych wymagań zgodnie z ustawą o systemie oceny zgodności sprawdzono 204 wyroby (210 w 2010 r.), z czego 61% stanowiły urządzenia, a 39% opakowania, zakwestionowano 46 wyrobów (22,5%). Nastąpił wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim, kiedy zakwestionowano ponad 18% wyrobów.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w 13 przypadkach skierowano wystąpienia do innych WIOŚ właściwych ze względu na siedzibę bezpośrednich dystrybutorów urządzeń lub producentów, które poddane kontroli u sprzedawców wykazały nieprawidłowości. Wydano 10 zarządzeń pokontrolnych dotyczących uzupełnienia braków w deklaracji zgodności, wprowadzenia prawidłowego oznakowania na wyrobach opakowaniowych wprowadzanych na rynek. Trzy sprawy przekazano do GIOŚ, a w dwóch przypadkach osoby odpowiedzialne ukarano mandatem karnym.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA DOTYCZĄCA PRZEPISÓW O RECYKLINGU POJAZDÓW WYCOFANYCH Z EKSPLOATACJI – STACJE DEMONTAŻU

Według stanu na 31 grudnia 2011 r. w województwie małopolskim działało 56 legalnych stacji, mających charakter niewielkich zakładów wyposażonych zgodnie z minimalnymi wymaganiami technicznymi, prowadzących zasadniczo głęboki demontaż pojazdów. Żadna ze stacji nie wprowadziła certyfikowanego systemu zarządzania środowiskowego.

Skontrolowano wszystkie legalne stacje demontażu (56 kontroli) i 1 punkt zbierania pojazdów, 11 podmiotów podejrzanych o nielegalne prowadzenie demontażu oraz 8 podmiotów występujących z wnioskiem o wydanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów w związku z zamiarem prowadzenia stacji demontażu. Wszystkie stacje posiadały uregulowany stan formalno-prawny w zakresie gospodarki odpadami oraz spełniały minimalne wymagania dla stacji demontażu. Stwierdzano nieprawidłowości w zakresie nieterminowego złożenia sprawozdania dot. recyklingu pojazdów, przekroczenie dopuszczalnej ilości wytworzonych odpadów w stosunku do posiadanego pozwolenia, przekroczenie warunków posiadanego pozwolenia w zakresie rodzajów wytwarzanych odpadów, brak na terenie stacji demontażu pojazdów obiektu wiaty magazynowej, która w pozwoleniu określona została jako sektor magazynowania wymontowanych z pojazdów

przedmiotów wyposażenia i części nadających się do ponownego użycia oraz część sektora magazynowania wytworzonych odpadów, naruszenie warunku decyzji dotyczącego metody odzysku odpadów, brak urządzeń służących do odpompowywania substancji ciekłych, brak uregulowań formalnych w zakresie wprowadzania ścieków przemysłowych do kanalizacji.

W związku z tymi naruszeniami wydano 15 zarządzeń pokontrolnych, udzielono 6 pouczeń i nałożono 9 grzywnien w postaci mandatu karnego.

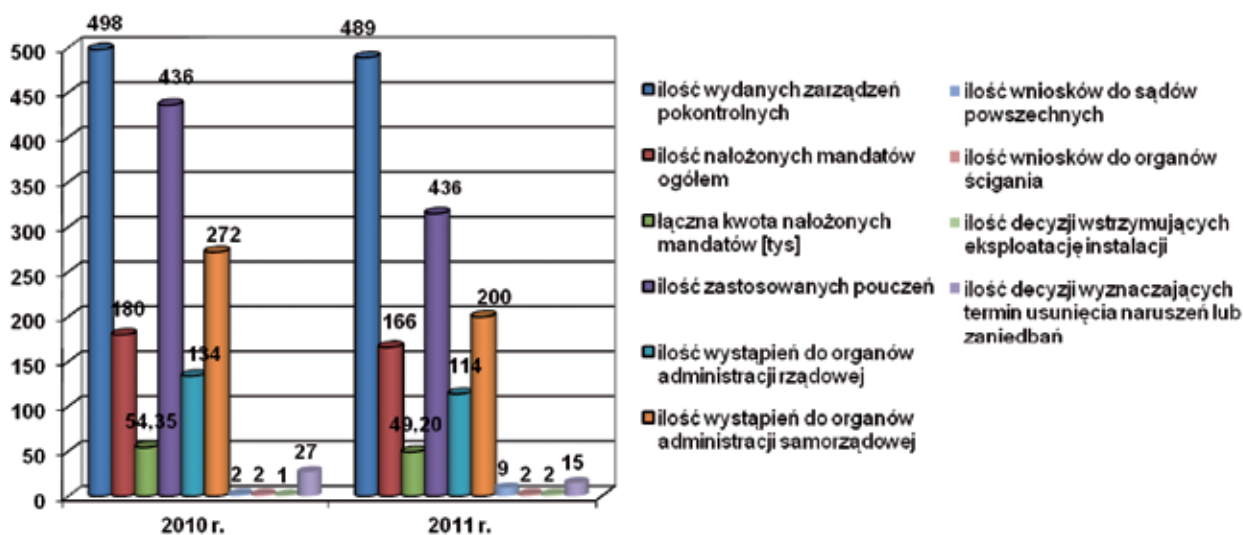
W 2011 r., podobnie jak w latach ubiegłych, przeprowadzono 11 kontroli podmiotów nie umieszczonych w wykazie marszałka województwa, a podejrzanych o prowadzenie demontażu pojazdów. Nielegalny demontaż potwierdzono w 3 przypadkach, wymierzono dotkliwe kary pieniężne. Ponadto wydano 2 zarządzenia pokontrolne, udzielono 7 pouczeń, w 10 przypadkach skierowano wystąpienia do organów rządowych (7) i samorządowych (3).

Stwierdzono również, że nielegalnego proceduru zaniedbała 1 firma.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA DOTYCZĄCA PRZEPISÓW O ZUŻYTYM SPRZĘCIE ELEKTRYCZNYM I ELEKTRONICZNYM

Skontrolowano 17 zakładów (15 w 2010 r.) przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Jeden zakład nie posiadał numeru rejestrowego nadanego przez GIOŚ. Ponad 70% skontrolowanych zakładów przetwarzania sprzętu elektrycznego i elektronicznego w pełni dostosowało się do obowiązujących wymogów wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

Stwierdzone nieprawidłowości to: naruszenie warunków posiadanych decyzji w zakresie magazynowania odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego przeznaczonego do odzysku, przekazywanie odpadów powstałych w wyniku przetworzenia zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego podmiotom nie wpisa-

Wykres 8.7. Działania pokontrolne

nym do rejestru GIOŚ, brak ewidencji wytworzonych odpadów powstałych z demontażu urządzeń chłodniczych, prowadzenie demontażu urządzeń chłodniczych przez pracownika nie posiadającego odpowiednich kwalifikacji, nierzetelne sporządzanie do GIOŚ sprawozdania o przetworzonym zużyтым sprzęcie, nieterminowe przedkładanie Marszałkowi Województwa Małopolskiego corocznych zbiorczych zestawień danych o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi. Najczęściej stwierdzano uchybienia formalne, np. brak sprawozdania o masie zebranego zużytego sprzętu i przekazanego do prowadzącego zakład przetwarzania, nieprzekazywania informacji prezydentowi, burmistrzowi miasta lub wójtowi gminy, o podjęciu działalności w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, brak ewidencji odpadów wytwarzanych podczas demontażu.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 11 zarządzeń pokontrolnych, nałożono 12 mandatów na łączną kwotę 3 400 zł, udzielono 4 pouczeń o obowiązkach wynikających z przepisów ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, skierowano 1 wystąpienie do marszałka, wymierzono karę pieniężną za prowadzenie gospodarki odpadami niezgodnie ze złożoną do marszałka województwa informacją o wytworzonych odpadach oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami.

Poza zakładami przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego skontrolowano 43 (49 w 2010 r.) podmioty w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, w tym:

- 31 podmiotów wprowadzających sprzęt do obrotu,
- 10 podmiotów tylko zbierających sprzęt,
- 1 podmiot prowadzący recykling zużytego sprzętu,
- 1 podmiot nie podlegający przepisom ustawy.

Najczęściej stwierdzano naruszenia dotyczące braku odpowiednich wpisów do Rejestru Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, niewykonywanie ustawowych obowiązków sprawozdawczych, brak numeru rejestrowego na fakturach i innych dokumentach, brak wymaganych informacji o postępowaniu ze zużyтым sprzętem, brak uregulowań formalnych w zakresie gospodarki odpadami. W celu usunięcia naruszeń wydano 26 zarządzeń pokontrolnych, udzielono 22 pouczeń, ukarano mandatem 10 osób na łączną kwotę 2 700 zł. (w 2010 r. - 20 mandatów na kwotę 5 600zł.), skierowano 20 wystąpień informując o wynikach kontroli. Wydano 13 decyzji wymierzających kary pieniężne po 5 000 zł.

KONTROLA MIĘDZYNARODOWEGO PRZEMIESZCZANIA ODPADÓW

Działania Inspektoratu w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów prowadzone były w kilku obszarach tj. kontrole w podmiotach biorących udział w przywozie lub wywozie odpadów oraz związane z wydawaniem zezwoleń wstępnych, działania w zakresie zapewnienia prawidłowości międzynarodowego przemieszczania odpadów, kontrole drogowe, na przejściach granicznych, ogleđziny zatrzymanych towarów na wniosek innych służb.

Przeprowadzono 16 kontroli podmiotów biorących udział w przywozie lub wywozie odpadów (22 w 2010 r.). W 1 przypadku była to równocześnie kontrola związana ze sprawdzeniem przestrzegania warunków decyzji GIOŚ i w 1 przypadku dotyczyła wydawania zezwoleń wstępnych. Podczas 7 kontroli stwierdzono naruszenia przepisów. W związku z powyższym wydano: 5 zarządzeń pokontrolnych, skierowano 2 wystąpienia do administracji rządowej i samorządowej, nałożono 4 mandaty karne, udzielono 2 pouczeń.

W zakresie nielegalnego transgranicznego przemieszczania odpadów przeprowadzono 5 kontroli. W ramach kontroli wykryto 4 przypadki nielegalnego przemieszczania odpadów (5 w 2010 r.). Podjęto następujące działania pokontrolne: udzielono 3 pouczeń, wydano 3 zarządzenia pokontrolne, skierowano 4 wystąpienia do organów rządowych. Skierowano także wystąpienie do Prokuratury Rejonowej w Krakowie oraz poinformowano GIOŚ o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez prowadzącego działalność gospodarczą, jako odpowiedzialnego za przywóz do Polski z terenu Niemiec odpadów w postaci 62 fragmentów pojazdów (połówek samochodowych odpadów o kodach 16 01 04* – zużyte lub nie nadające się do użytkowania pojazdy lub 16 01 06 – zużyte lub nie nadające się do użytkowania pojazdy nie zawierające cieczy i innych niebezpiecznych elementów) oraz samochodu.

W ramach ogólnokrajowej akcji kontrolnej IMPEL TFS w lutym i we wrześniu w oparciu o wytyczne GIOŚ przeprowadzono w Krakowie, Tarnowie i Nowym Sączu wspólne działania kontrolne ze służbami Straży Granicznej – które zakończono raportami przesłanymi do GIOŚ.

W lutym w trakcie akcji kontrolnej w wyznaczonych 4 punktach kontrolnych: w strefie przygranicznej SK/PL w Chyżnem na drodze krajowej nr 7, na autostradzie A4 Kraków – Katowice (bramki), na drodze nr 79 w Kochanowie, na drodze krajowej nr 4E40 w m. Wola Dębińska. Zatrzymano i poddano kontroli 41 transportów, w tym 1 legalny międzynarodowy transport odpadów ze Słowacji do Polski (zbelowane opakowania kartonowe do instalacji recyklingu) oraz 1 legalny transport krajowy odpadów (typu żywice jonowe oraz zużyte świetlówki) przez Firmę RAN-FLEX z Krakowa.

We wrześniu w trakcie akcji kontrolnej w wyznaczonych 4 punktach kontrolnych: w strefie przygranicznej SK/PL w Chyżnem na drodze krajowej nr 7, na autostradzie A4 Kraków – Katowice (bramki), na drodze nr 79 w Krzeszowicach, na drodze krajowej nr 4E40 w m. Wola Dębińska. Zatrzymano i poddano kontroli 34 transporty towarów, w tym 1 legalny transport krajowy odpadów złomu stalowego przez firmę KRISPOL TRANS ze Skawiny do Gliwic.

SKŁADOWISKA ODPADÓW

W 2011 r. w województwie małopolskim, składowano odpady na 53 składowiskach: w tym na 28 składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (komunalnych) oraz na 25 składowiskach przemysłowych. Na 3 składowiskach przemysłowych mogą być

składowane odpady niebezpieczne. W 2011 roku odpady niebezpieczne zawierające azbest deponowane były na 3 składowiskach (Składowisko odpadów zawierających azbest w Oświęcimiu, Składowisko odpadów „Za rzeką Białą” w Tarnowie, Składowisko odpadów niebezpiecznych w Ujkwie Starym) w łącznej ilości 13 640,4 Mg.

Przeprowadzono 25 kontroli składowisk odpadów, w zakresie spełniania przez zarządzających nimi wymagań określonych w obowiązujących przepisach.

Kontrole wykazały, że w porównaniu z rokiem ubiegłym na terenie województwa małopolskiego następuje dalsza poprawa w zakresie eksploatacji składowisk oraz spełniania wymogów ustawowych. Składowiska prowadzone są z zachowaniem warunków i ustaleń zawartych w posiadanych decyzjach. Zakłady obsługiwane są przez wykwalifikowaną obsługę, która posiada odpowiednie uprawnienia i kompetencje, nadzorującą prawidłowość prac wykonywanych na danym obiekcie. Składowiska wyposażone są w niezbędne urządzenia umożliwiające prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z posiadanymi decyzjami. Deponowane rodzaje odpadów są odpowiednie dla określonego typu składowiska. W trakcie przeprowadzanych kontroli pouczano zarządzających składowiskami o konieczności wyposażenia składowisk, na których przewiduje się składowanie odpadów ulegających biodegradacji, w instalacje do odprowadzania gazu składowiskowego, który następnie powinien być oczyszczony i wykorzystywany do celów energetycznych a w razie braku takiej możliwości spalany w pochodni.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w trakcie kontroli dotyczyły:

- naruszenia warunków pozwolenia sektorowego na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów,
- nieprzestrzegania ustalonych decyzjami warunków tworzenia i formowania i eksploataowania dziennych

działek roboczych unieszkodliwianych odpadów (brak zachowania wymaganych wielkości dziennych działek roboczych oraz spadków układanych warstw odpadów i warstwy inertyjnej – tym samym nieprawidłowe kształtowanie wałów składowiska),

- braku wyposażenia instalacji odgazowującej w pochodnie do spalania gazu składowiskowego,
- prowadzenia niepełnego monitoringu (gazu składowiskowego) w odniesieniu do wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220/2002, poz. 1858) oraz jego nieterminowe przekazywanie do WIOŚ.

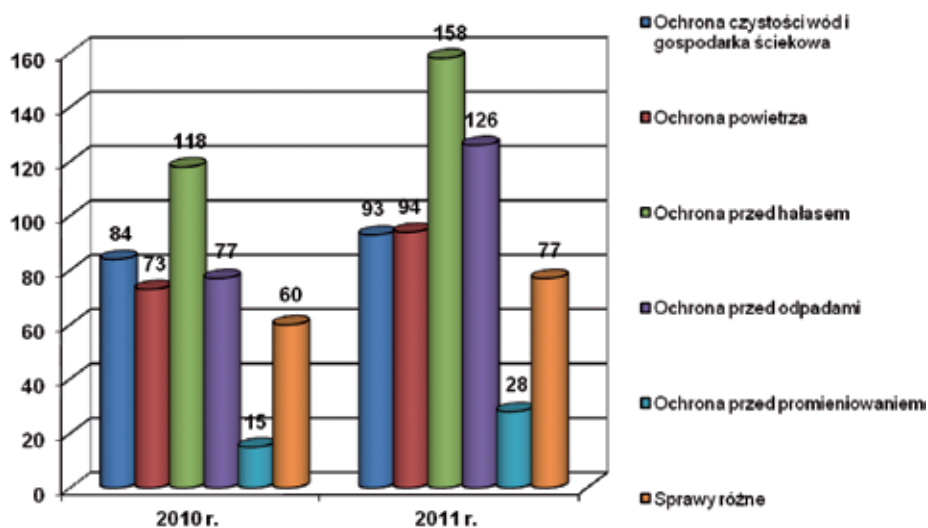
W związku z powyższym, zostały podjęte następujące działania pokontrolne:

- wydano 6 zarządzeń pokontrolnych,
- pouczono 5 osób zarządzających składowiskami,
- skierowano 8 wystąpień do właściwych organów.

WNIOSKI O INTERWENCJE

W 2011 roku wpłynęło do WIOŚ 576 wniosków o interwencję, nastąpił wzrost o 35% w stosunku do roku ubiegłego. Przekazano wg kompetencji do załatwienia przez inne organy 168 wniosków, a pozostałe 407 załatwiono we własnym zakresie poprzez kontrole interwencyjne w terenie, analizę dokumentacji, oględziny w terenie, pobór próbek do analiz, pomiary w terenie.

Problematykę wniosków (wykres 8.8) jak corocznie zdominowały sprawy uciążliwości hałasu (158 wniosków o interwencję, w 2010 r. – 118 wniosków), sprawy dot. gospodarki odpadami (126 spraw, w 2010 r. – 77 interwencji), ochrony powietrza (94 interwencje w 2011 r. i 73 w 2010 r.) oraz ochrony czystości wód i gospodarki ściekowej (93 – 2011 r. i 84 interwencje w 2010 r.).

Wykres 8.8. Problematyka interwencji załatwianych przez WIOŚ w latach 2010-2011